14. Daire 2012/6161 E. , 2013/8542 K.

- **KALDIRIMIN YAPI NİTELİĞİ**
- **UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK MEVZUAT**
- **3621 SAYILI KIYI KANUNU**

"İçtihat Metni"

Özeti : *Kıyıda, beton dökülmek suretiyle yapılan kaldırımın, Kıyı Kanunu'nun 15/1. maddesinde belirtilen engel niteliğinde değil, İmar Kanunu kapsamında yapı niteliğinde olması nedeniyle, İmar Kanunu hükümleri uyarınca işlem tesisi gerekirken, Kıyı Kanunu'nun 15/1. maddesi uyarınca tesis edilen işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.*

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : … İşletme Kooperatifi

Vekili : Av. …

Karşı Taraf (Davalı) : Yalıkavak Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. …

İstemin Özeti : Muğla 1. İdare Mahkemesi'nin 29.02.2012 günlü, E:2010/2071, K:2012/305 sayılı kararının; usul ve yasaya uygun olmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : İstemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Canan Acar

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince, işin gereği görüşüldü:

Dava; Muğla İli, Bodrum İlçesi, Yalıkavak Beldesi, Gökçebel Mahallesi, Kızılburun Mevkii, … Sitesinin bulunduğu taşınmazın sahil kesiminde mevcut taş duvarın üzerine beton dökülmek suretiyle yapılan kaldırımın, 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 15/1 maddesi uyarınca
5 gün içerisinde kaldırılmasına ve aynı madde uyarınca para cezası verilmesine ilişkin Yalıkavak Belediye Encümeninin 02.04.2010 günlü,
76 sayılı kararının iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesi'nce; 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 14. ve 15. maddeleri uyarınca kıyıda yapılan ruhsatsız yapılar hakkında İmar Kanunu hükümlerinin uygulanması gerektiği, uyuşmazlığa konu yapının ruhsatsız yapıldığı anlaşıldığından yıkımına ve para cezası verilmesine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 6. maddesinde: Kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz; duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz. Kıyılarda, kıyıyı değiştirecek boyutta kazı yapılamaz; kum, çakıl vesaire alınamaz veya çekilemez. Kıyılara moloz, toprak, cüruf, çöp gibi kirletici etkisi olan atık ve artıklar dökülemez. Kıyıda, uygulama imar planı kararı ile; a) İskele, liman, barınak, yanaşma yeri, rıhtım, dalgakıran, köprü, menfez, istinat duvarı, fener, çekek yeri, kayıkhane, tuzla, dalyan, tasfiye ve pompaj istasyonları gibi, kıyının kamu yararına kullanımı ve kıyıyı korumak amacına yönelik alt yapı ve tesisler ... yapılabilir"; 14. maddesinde ise: "Bu Kanun kapsamında kalan alanlarda ruhsatsız yapılar ile ruhsat ve eklerine aykırı yapılar hakkında 3194 sayılı İmar Kanununun ilgili hükümleri uygulanır." kuralları yer almıştır.

Anılan Yasa'nın 15. maddesinde ise: "Kıyıda ve uygulama imar planı bulunan sahil şeritlerinde duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engelleri oluşturanlara ikibin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca oluşturulan engellerin beş günden fazla olmamak üzere belirlenen süre zarfında kaldırılmasına karar verilir. Bu süre zarfında engellerin ilgililer tarafından kaldırılmaması halinde, masrafı yüzde yirmi zammıyla birlikte kendilerinden kamu alacaklarının tahsili usulüne göre tahsil edilmek üzere kamu gücü kullanılmak suretiyle derhal kaldırılır. Kabahatin tekrarı halinde, ceza üst sınırdan verilir.

Birinci fıkrada sayılan yerlerden kum, çakıl alanlara üçbin Türk Lirasından onbeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Birinci fıkrada sayılan yerlere moloz, toprak, cüruf, çöp gibi atık ve artıkları dökenler, atılan veya dökülen maddenin niteliğine, çevreyi kirletici ve bozucu etkisine göre Türk Ceza Kanunu, Kabahatler Kanunu veya Çevre Kanunu hükümlerine göre cezalandırılır.

Yukarıdaki fıkralarda sayılan fiillerin kıyının doğal yapısını bozacak bir etki meydana getirmesi halinde, daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, failleri hakkında altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Birinci fıkrada sayılan yerlerde ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapı yapan kişilere Türk Ceza Kanunu veya İmar Kanunu hükümlerine göre verilecek ceza bir kat artırılır.

İlgili kanunlarda belirtilen makamların yetkileri saklı kalmak üzere, bu maddede belirtilen idarî yaptırımlara karar vermeye mahalli mülki amir yetkilidir." kuralına yer verilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 5. maddesinde yapı; karada ve suda, daimi veya muvakkat, resmi ve hususi yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve müteharrik tesisler olarak tanımlanmıştır.

Yukarıda yer verilen hükümlerin değerlendirilmesinden; Kıyı Kanunu kapsamında bulunan alanlarda ruhsatsız ve/veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılan yapılar hakkında 3194 sayılı İmar Kanunu hükümlerinin; kıyıda ve uygulama imar planı bulunan sahil şeritlerinde duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri nitelikteki engeller hakkında ise, 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 15/1. maddesi hükmünün uygulanması ve bu madde uyarınca mahalli mülki amir tarafından işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; Muğla İli, Bodrum İlçesi, Yalıkavak Beldesi, Gökçebel Mahallesi, Kızılburun Mevkii, … Sitesinin bulunduğu taşınmazın sahil kesiminde, 1 metre yüksekliğinde, 1,60 metre genişliğinde mevcut taş duvarın üzerine 10 cm. beton dökülmek suretiyle kaldırım yapıldığı hususunun 24.03.2010 günlü tutanakla tespit edilmesi üzerine, Kıyı Kanunu'nun 15/1. maddesi uyarınca imalatın kaldırılması için 5 gün süre tanınmasına ve aynı madde uyarınca para cezası verilmesine ilişkin Yalıkavak

Belediye Encümeni kararının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Buna göre; kıyıda, beton dökülmek suretiyle yapılan kaldırımın, Kıyı Kanunu'nun 15/1. maddesinde belirtilen engel niteliğinde değil, İmar Kanunu kapsamında yapı niteliğinde olması ve ruhsatsız yapıldığının anlaşılması karşısında, İmar Kanunu hükümleri uyarınca işlem tesis edilmesi gerekirken, Kıyı Kanunu'nun 15/1. maddesine dayanılarak alınan encümen kararında hukuka uyarlık bulunmadığından, davanın reddi yolundaki İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; Muğla 1. İdare Mahkemesinin 29.02.2012 günlü, E:2010/2071, K:2012/305 sayılı kararının bozulmasına, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 27/11/2013 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

14. Daire 2012/5631 E. , 2014/1596 K.

- **ŞANTİYENİN KURULUŞU VE KONTROLLÜK BİNASI**
- **RUHSATSIZ PREFABRİK YAPI**
- **PLANSIZ ALANLAR İMAR YÖNETMELİĞİ 37 MD.**

"İçtihat Metni"

Özeti : *Ulaştırma hizmeti ile ilgili yapım işi nedeniyle, idarenin uygun gördüğü yere yapılan yapıların, Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 37'nci maddesinin 3'üncü fıkrası uyarınca yapı ruhsatına tabi olmadığı, bu nedenle yıkımı konusunda tesis edilen işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı hakkında.*

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : … İnşaat Nakliyat Sanayi Tic. Ltd.Şti.

Vekili : Av. …

Karşı Taraf (Davalı) : Sincan Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. …

İstemin Özeti : Ankara 17. İdare Mahkemesi'nin 12/04/2012 günlü, E:2011/2146, K:2012/633 sayılı kararının; usul ve yasaya uygun olmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ahmet Kürkçü

Düşüncesi : Temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince, işin gereği görüşüldü:

Dava; Ankara İli, Sincan İlçesi, Yenikent Akçaören Mahallesi, … parsel sayılı taşınmaz üzerinde ruhsatsız olarak, yedi adet, tek katlı prefabrik yapı yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca anılan yapıların ilgilisince yıkımına, aksi takdirde belediyece yıkılarak masrafın %20 fazlasıyla tahsiline ve aynı Kanun'un 42. maddesi uyarınca para cezası verilmesine ilişkin 06.04.2011 günlü, 210 sayılı Sincan Belediye Encümeni kararı ile bu kararın bildirimine ilişkin 14.04.2011 günlü, 1774 sayılı Sincan Belediye Başkanlığı Yapı Kontrol Müdürlüğü işleminin iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince; mahallinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen rapor esas alınarak; işleme konu yapıların, 3194 sayılı İmar Kanunu'nda yer alan tanım kapsamında yapı niteliğinde ve ruhsatsız yapıldığının sabit olduğu, bu nedenle dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesinde; "Bu Kanun hükümlerine göre ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılar hariç; ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine aykırı yapı yapıldığı ilgili idarece tespiti, fenni mesulca tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumu tespit edilir. Yapı mühürlenerek inşaat derhal durdurulur. Durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılır. Bu tebligatın bir nüshası da muhtara bırakılır. Bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibi, yapısını ruhsata uygun hale getirerek veya ruhsat alarak, belediyeden veya valilikten mührün kaldırılmasını ister. Ruhsata aykırılık olan yapıda, bu aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonucunda anlaşılırsa, mühür, belediye veya valilikçe kaldırılır ve inşaatın devamına izin verilir. Aksi takdirde, ruhsat iptal edilir. Ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan bina, belediye encümeni veya il idare kurulu kararını müteakip, belediye veya valilikçe yıktırılır ve masrafı yapı sahibinden tahsil edilir." kuralı yer almıştır.

Aynı Kanun'un 09/12/2009 tarih ve 5940 sayılı Yasa'nın 2. maddesiyle değişik 42. maddesinde; ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının sahibine, yapı müteahhidine veya aykırılığı altı iş günü içinde idareye bildirmeyen ilgili fenni mesullere yapının mülkiyet durumuna, bulunduğu alanın özelliğine, durumuna, niteliğine ve sınıfına, yerleşmeye ve çevreye etkisine, can ve mal emniyetini tehdit edip etmediğine ve aykırılığın büyüklüğüne göre, beşyüz Türk Lirasından az olmamak üzere idari para cezaları uygulanacağı, Bakanlıkça belirlenen yapı sınıflarına ve gruplarına göre yapının inşaat alanı üzerinden idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği'nin "Kamuya Ait Yapı ve Tesisler" başlıklı 37. maddesinin 3. fıkrasında; kamu kuruluşlarınca yapılan veya yaptırılacak olan enerji, sulama, tabii kaynaklar, ulaştırma ve benzeri hizmetler ile ilgili tesisler ve bunların müştemilatı için ruhsat alınmasına gerek olmayıp, yatırımcı kamu kuruluşunca yazılı olarak ilgili idareye, inşaata başlandığının bildirilmesinin yeterli olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği'nin "Kamuya Ait Yapı ve Tesisler" başlıklı 83. maddesinde; kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan veya yaptırılacak olan karayolu, demiryolu, tünel, köprü, menfez, baraj, hidroelektrik santralı, sulama ve su taşıma hatları, enerji nakil hatları, boru hatları (doğal gaz boru hattı ve benzeri), silo, rafineri gibi enerji, sulama, tabi kaynaklar, ulaştırma hizmetleri ile ilgili tesisler ve bunların müştemilatı niteliğinde olan kontrol kulübesi, trafo, eşanjör, elavatör, konveyör gibi yapılar inşaat ruhsatına tabi değildir. Bu tür yapı ve tesislerin inşaasına başlanacağının, ilgili yatırımcı kamu kurum ve kuruluşu tarafından mülkiyete ilişkin bilgiyle birlikte yazılı olarak İlgili Belediyeye bildirilmesi gerekir." hükmü yer almaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; Ankara İli, Sincan İlçesi, Yenikent-Akçaören Mahallesi, … parsel sayılı taşınmaz üzerinde ruhsatsız olarak,
2 ofis, 1 adet konut, misafirhane, yemekhane, yatakhane ve laboratuvar olmak üzere yedi adet, ruhsatsız tek katlı prefabrik yapı yapıldığının 18.03.2011 günlü yapı tatil zaptı ile tespit edilmesi üzerine, dava konusu işlemle anılan yapıların ilgilisince yıkımına, aksi takdirde belediyece yıkılarak masrafın %20 fazlasıyla tahsiline ve ayrıca davacıya para cezası verilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda; Ulaştırma Bakanlığı Karayolları 4. Bölge Müdürlüğü tarafından 30.09.2010 tarihinde yapılan ihale ile Yenikent-Ayaş-Beypazarı Yolu Km:16+200-50+120,60İ-47+041,96G ve 77+500-82+500 arası yapım işinin davacı şirketin uhdesinde kaldığı, davacı şirket ile Karayolları 4. Bölge Müdürlüğü arasında 20.01.2011 tarihinde anılan yapım işine ilişkin sözleşmenin imzalandığı, bu sözleşmenin "Şantiyenin Kuruluşu ve Kontrollük Binası" başlıklı 44. maddesinde; yer teslimini takiben, işin iyi bir şekilde yürümesi için gerekli görülen şantiye, bina ve tesislerin, her türlü su, elektrik ve sıhhi tesisatların yapımı ve temininin lazım olduğu, bu bina ve tesislerin personelin sağlık, emniyet ve teknik şartlara uygun olarak barınmasına, çalışmasına ve malzemenin muhafazasına elverişli olacağı, her türlü iç ve dış tesislere yangın, sel, vs. tehlikelere karşı emniyete alınmış olacağı hususlarının belirtildiği, Karayolları 4. Bölge Müdürlüğü'nün 18.03.2011 günlü, 10771 sayılı yazısı ile; sözleşmenin 44.maddesine göre kurulacak olan şantiye ve kontrollük binası için mülkiyeti davacı şirkete ait 165 parsel sayılı taşınmazın uygun olduğunun davacı şirkete bildirildiği, davacı şirket tarafından 18.03.2011 günlü dilekçe ile; söz konusu yapılarla ilgili davalı Sincan Belediye Başkanlığı'na bildirimde bulunulduğu görülmektedir.

Bu durumda; Ulaştırma Bakanlığı Karayolları 4. Bölge Müdürlüğü tarafından 30.09.2010 tarihinde yapılan ihale sonucu davacı şirketin uhdesinde kalan ulaştırma hizmeti ile ilgili yapım işi nedeniyle, söz konusu idarenin uygun gördüğü yere yapıldığı anlaşılan işleme konu yapıların, yukarıda alıntısına yer verilen Yönetmelik hükümleri uyarınca yapı ruhsatına tabi olmadığı sonucuna varıldığından, dava konusu işlemin iptaline karar verilmesi gerekirken davanın reddi yolundaki İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; Ankara 17. İdare Mahkemesi'nin 12/04/2012 günlü, E:2011/2146, K:2012/633 sayılı kararının bozulmasına, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 05/02/2014 tarihinde oybirliği ile karar verildi.